

Förvaltningsrätten: dom 2010-03-16, mål nr 11613-10

D 13/09

A-son har varit vald revisor i ett aktiebolag som bedrev värdepappersrörelse. Finansinspektionen beslutade den 30 maj 2008 att återkalla bolagets tillstånd att bedriva sådan rörelse.¹ I beslutet uttalar Finansinspektionen kritik mot bolaget på ett antal punkter, framför allt avseende att bolaget inte i tillräcklig utsträckning har anpassat sin verksamhet till de nya regler för värdepappersmarknaden som infördes i november 2007. Revisorsnämnden (RN) har med anledning av Finansinspektionens beslut skickat en förfrågan till A-son rörande hans revision av bolaget.² A-son har yttrat sig över beslutet. Med anledning av det som har framkommit vid handläggningen av förfrågansärendet har RN beslutat att öppna detta disciplinärende mot A-son.

Av handlingarna i ärendet framgår att Finansinspektionen den 26 oktober 2005 meddelade bolaget tillstånd att bedriva värdepappersrörelse enligt lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.³

I årsredovisningarna för räkenskapsåren 2004/05 (den 9 december 2004–31 december 2005) och 2006 anges att dessa är upprättade enligt ”årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd”. A-son har avgett rena revisionsberättelser för dessa räkenskapsår. I revisionsberättelserna uttalar han att årsredovisningarna är upprättade i enlighet med årsredovisningslagen och att de ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. RN har förelagt A-son att kommentera det faktum att årsredovisningarna inte är upprättade enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) och Finansinspektionens föreskrifter, samt att redogöra för sin granskning och bedömning av årsredovisningarna. A-son har anfört följande.

Bolaget upprättade årsredovisningarna tillsammans med en redovisningskonsult. A-son deltog i diskussioner rörande presentationsformen och hur bolagets resultat och finansiella ställning bäst skulle presenteras för att ge en ”rättvisande bild”. Bolaget var ett konsultföretag och dess intäkter bestod främst av konsultarvoden. Den uppställningsform som finns i ÅRKL gav enligt bolaget inte en rättvisande bild av dess resultat och finansiella ställning. Han gjorde själv en prövning av styrelsens bedömning och delade dess uppfattning. Med hänsyn till detta hade han inte några invändningar mot att årsredovisningslagens presentationsformat användes.

Finansinspektionen har inte haft några invändningar mot att årsredovisningarna för räkenskapsåren 2004/05 och 2006 hade upprättats enligt årsredovisningslagen. För räkenskapsåret 2007 upprättade bolaget först en årsredovisning enligt samma principer som tidigare år, men efter Finansinspektionens kritik upprättades en årsredovisning ”enligt det presentationsformat som finns, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag”.

RN gör följande bedömning.

¹ Se Finansinspektionens beslut i ärende FI dnr 08-3861. Bolaget har överklagat beslutet. Efter att bolaget hade presenterat en åtgärdsplan medgav Finansinspektionen bolagets yrkande att beslutet skulle ändras så att bolaget i stället meddelades varning, men yrkade att varningen skulle förenas med en straffavgift. Målet har ännu inte avgjorts av länsrätten.

² Förfrågansärendet hade diarienummer 2008-748.

³ Från och med den 1 november 2007 finns bestämmelserna om tillstånd att bedriva värdepappersrörelse i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Enligt 9 kap. 31 § aktiebolagslagen (2005:551) ska en revisionsberättelse innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen är upprättad enligt tillämplig lag om årsredovisning. I uttalandet ska särskilt anges om årsredovisningen ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning.

I och med att bolaget i oktober 2005 fick tillstånd att bedriva värdepappersrörelse var det ett värdepappersbolag enligt den då gällande lagen (1991:981) om värdepappersrörelse. Bolaget skulle därför ha upprättat sina årsredovisningar för räkenskapsåren 2005 och 2006 enligt ÅRKL och inte enligt årsredovisningslagen.⁴ För ett värdepappersbolag finns det inte utrymme för att tillämpa årsredovisningslagen med motiveringen att det skulle ge en mer rättvisande bild av bolagets resultat och ställning. A-son skulle därför ha anmärkt i sina revisionsberättelser på att årsredovisningarna inte var upprättade enligt tillämplig lag om årsredovisning, dvs. ÅRKL. Det var inte tillräckligt att enbart ange att årsredovisningarna var upprättade enligt årsredovisningslagen. Eftersom årsredovisningarna inte var upprättade enligt tillämplig lag hade han inte heller grund för sina uttalanden om att de gav en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning enligt god redovisningssed i Sverige.

Genom att inte anmärka på att årsredovisningarna inte var upprättade enligt tillämplig lag och genom att uttala att de gav en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning har A-son åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Han ska därför meddelas en disciplinär åtgärd. Det som ligger honom till last är allvarligt, särskilt med beaktande av att revisionen rörde ett bolag som hade fått tillstånd av Finansinspektionen att bedriva värdepappersrörelse. RN finner därför att han ska meddelas varning.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit f.d. domaren i Europadomstolen Elisabeth Palm, ordförande, hovrättspresidenten Sten Andersson, vice ordförande, rättschefen Vilhelm Andersson, advokaten Rune Brännström, avdelningschefen Eva Ekström, auktoriserade revisorn Bertel Enlund, direktören Per-Ola Jansson, skattejuristen Kerstin Nyquist samt auktoriserade revisorn Anita Österholm. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Per Eskilsson, revisionsdirektören Göran Raspe samt avdelningsdirektören Elin Eriksson som föredragit ärendet.

⁴ ÅRKL är enligt 1 kap. 1 § första stycket tillämplig på kreditinstitut och värdepappersbolag. Med värdepappersbolag avsågs under de aktuella räkenskapsåren "ett svenskt aktiebolag som fått tillstånd att bedriva värdepappersrörelse enligt lagen (1991:981) om värdepappersrörelse". Enligt 1 kap. 2 § första stycket årsredovisningslagen är årsredovisningslagen inte tillämplig på företag som avses i 1 kap. 1 § första stycket ÅRKL.